

VYRIAUSYBĖS KOMISIJOS ŽMOGIŠKŲJŲ IŠTEKLIŲ KLAUSIMAMS KOORDINUOTI

POSĖDŽIO PROTOKOLAS

Vilnius

Posėdis vyko rašytinės apklausos būdu

Apklausos pradžia – 2024 m. lapkričio 8 d.; apklausos pabaiga – lapkričio 12 d.

Posėdžio pirmininkas – Darius Žeruolis, Ministro Pirmininko patarėjas (Vyriausybės komisijos nacionalinei žmogiškųjų išteklių stebėsenai koordinuoti (toliau – Komisija) pirmininkas)

Posėdžio sekretorė – Jurgita Lukaševičienė, Vyriausybės kanceliarijos Strateginio valdymo grupės patarėja

DALYVIAI

Darius Žeruolis	–	Ministro Pirmininko patarėjas (Komisijos pirmininkas);
Aistė Kairienė	–	Ministro Pirmininko patarėja (Komisijos pirmininko pavaduotoja);
Justina Jakštienė	–	socialinės apsaugos ir darbo viceministrė (pavadojanti Domantą Katele);
Justas Nugaras	–	švietimo, mokslo ir sporto viceministras (pavadojantis Agnę Kudarauskiene);
Raimondas Kuodis	–	Ministro Pirmininko patarėjas;
Jurgita Lukaševičienė	–	Vyriausybės kanceliarijos Strateginio valdymo grupės patarėja (Komisijos sekretorė);
Neringa Morozaitė-Rasmussen	–	ekonomikos ir inovacijų viceministrė;
Edgaras Narkevičius	–	sveikatos apsaugos viceministras;
Inga Masiulaitytė-Šukevič	–	Valstybės duomenų agentūros generalinio direktoriaus pavaduotoja (pavadojanti Jūratę Petrauskienę);
Ana Selčinskienė	–	Viešojo valdymo agentūros direktorė;
Simonas Šatūnas	–	užsienio reikalų viceministras;
Sigita Ščajevienė	–	vidaus reikalų viceministrė;
Vaiva Priudokienė	–	Lietuvos mokslo tarybos pirmininko pavaduotoja (pavadojanti Gintarą Valinčių);
Agnė Vilkončiūtė	–	viešosios įstaigos Vyriausybės strateginės analizės centro direktorė.

DARBOTVARKĖ

Lietuvos ilgalaikio socialinio tyrimo (LIST) ir Gimstamumo ir šeimos tyrimo (GŠT) įgyvendinimo metodikos, LIST temų sąrašas, LIST bei GŠT metiniai įgyvendinimo planai.

SVARSTYTA. Lietuvos ilgalaikio socialinio tyrimo (LIST) ir Gimstamumo ir šeimos tyrimo (GŠT) įgyvendinimo metodikos, LIST temų sąrašas, LIST bei GŠT metiniai įgyvendinimo planai.

Po to, kai 2024 m. spalio 29 d. įvyko Vyriausybės komisiją žmogiškųjų išteklių klausimams koordinuoti sudarančių institucijų atstovų pasitarimas dėl LIST, GŠT, Europos sveikatos, senėjimo ir išėjimo į pensiją tyrimo, Europos socialinių mokslų duomenų archyvo (atmintinė pridėdama prie protokolo), atlikta komisijos narių apklausa raštu dėl pritarimo STRATA pateiktiems dokumentams (dokumentai pridėdami prie protokolo):

- Lietuvos ilgalaikio socialinio tyrimo metodikai;
- Lietuvos ilgalaikio socialinio tyrimo klausimynui;
- Gimstamumo ir šeimos tyrimo metodikai;
- Gimstamumo ir šeimos tyrimo klausimynui;
- Lietuvos ilgalaikio socialinio tyrimo ir Gimstamumo ir šeimos tyrimo pagrindinių darbų planui 2024-2025 m.

Apklausoje balsavo visi 14 Komisijos narių. 11 Komisijos narių pateiktiems dokumentams pritarė be pastabų, 3 Komisijos nariai - pritarė su pastabomis.

Užsienio reikalų viceministras Simonas Šatūnas pateikė šias pastabas dėl LIST klausimyno papildymo/koregavimo:

- Šalių, su kuriomis plėtojama partnerystė, sąrašą papildyti įtraukiant Latviją, Estiją ir Japoniją.
- Šalių, keliančių grėsmę Lietuvos nacionaliniam saugumui, pasirinkimas kelia abejonių dėl JAV ir Lenkijos įtraukimo. Jei šių šalių įtraukimu buvo siekiama atsverti realią grėsmę keliančias kitas įvardintas šalis, tada gal būtų tikslinga įtraukti ir daugiau šalių, kurių keliamos grėsmės nėra tokios akivaizdžios, pavyzdžiui, Vengrija.
- Prie Lietuvos užsienio politikos tikslų įtraukti klausimą dėl Lietuvos bendradarbiavimo su Taivanu.
- Abejonių nekelia klausimų bloko apie sovietmečio ir pokomunistinės transformacijos vertinimą svarba, tačiau abejonių kelia respondentų, galinčių atsakyti šiuos klausimus, skaičius. Atsakymų objektyvumas sumažins faktas, kad įvertinti situaciją gali tik vyresni nei 50 m. respondentai, tuo tarpu jaunesni respondentai galės vertinti ne per savo, o per savo šeimos ir visuomenės pozicijos prizmę, todėl tai iškraipys realų visuomenės vertinimą ir rezultatų patikimumą.

Sveikatos apsaugos viceministras Edgaras Narkevičius pateikė šias pastabas:

Klausimynuose naudojama „Kokia apskritai yra jūsų <...>“ / „O apskritai kalbant <...>“ / „O apskritai kalbant“ / ... – šias frazes reikėtų arba panaikinti, kaip nepridedančias pridėtinės vertės, arba pakeisti.

Dėl Lietuvos ilgalaikio socialinio tyrimo metodikos:

- atkreipiame dėmesį, kad šiame dokumente esančiame klausimyne, susijusiame su sveikatos tematika, klausimai išdėlioti nenuosekliai. Taip pat kai kurie klausimai atrodo tiesiogiai versti iš anglų kalbos, pvz., „Žmonės skiriasi požiūriu į save ir savo santykiu su pasauliu. Kaip stipriai jūs jaučiatės susijęs su...?“;

Dėl Gimstamumo ir šeimos tyrimo metodikos:

- (ta apimti, kuria įmanoma) reikėtų naudoti elektronines priemones, pvz., SODRA, bankas ir kt. - sukurti / naudoti aplinką, kurioje būtų galima grįžti prie klausimyno – leisti atsakyti per kelis kartus.
- Šioje pastraipoje aprašytas būdas turėtų būti inovatyvesnis: „Atrinktiems asmenims VDA siunčia informacinį laišką. Laiške respondentai informuojami apie tyrimo tikslą kokie duomenys bus renkami, apklausą koordinuojančias ir įgyvendinančias institucijas, koku būdu respondentas gali dalyvauti apklausoje, taip pat nurodomi kontaktai papildomai informacijai, konsultacijai ar pagalbai gauti. Su per sutartą laikotarpį apklausos neužpildžiusiais atrinktaisiais asmenimis VDA pasitelktos įmonės klausėjai susisiekiama tiesiogiai (atvykus į namus arba telefonu). Tyrimo eigoje

respondentams siunčiami priminimai dėl dalyvavimo tyrime (popieriniai ir elektroniniai).“

Dėl Gimstamumo ir šeimos tyrimo klausimyno:

- Dėl klausimo: „DEMO2. Kelintais metais ir kurį mėnesį jūs gimėte? Jei nesate tikri dėl tikslios datos, prašome nurodyti apytikslę.“ – siūlytume koreguoti jį: „nenoriu nurodyti“, „nenoriu pateikti informacijos“ ar pan.
- Taip pat klausimynas labai detalus ir reikalaujantis pateikti daug asmeninių duomenų. Susidaro įspūdis, kad klausimyne yra daug perteklinių klausimų, atrodo, jog kai kurie klausimai nėra reikalingi siekiant tyrimo tikslo.

Taip pat atkreipiame dėmesį, kad klausimynai labai ilgi – gali kilti problemų siekiant apklausti didesnę tikslią grupę ar gauti kokybiškus duomenis.

VDA generalinio direktoriaus pavaduotoja Inga Masiulaitytė-Šukevič pateikė šias pastabas dėl LIST ir GŠT pagrindinių darbų plano 2024-2025 m.:

- LIST ir GŠT tyrimai bus pradėti vykdyti pagal pateiktą planą, jeigu bus pasirašyti visi reikalingi dokumentai - konsorciumo sutartis, finansavimo sutartis, patvirtintas MTI kelrodis iki 2024 m. gruodžio 31 d.
- Jei dokumentai bus pasirašyti vėliau, reikės tikslinti ir naujai patvirtinti tyrimų įgyvendinamus planus.

NUTARTA:

Patvirtinti pateiktas LIST ir GŠT įgyvendinimo metodikas ir klausimynus.

Tarpinstitucinei darbo grupei organizaciniams LIST ir GŠT įgyvendinimo klausimams spręsti įvertinti ir pagal poreikį atsižvelgti į užsienio reikalų ir sveikatos apsaugos viceministrų pateiktas pastabas metodikoms ir klausimynams.

Patvirtinti pateiktą LIST ir GŠT pagrindinių darbų planą 2024-2025 m., numatant, kad jis gali būti peržiūrėtas pasirašius tyrimų konsorciumo sutartis, finansavimo sutartis ir patvirtinus Mokslinių tyrimų infrastruktūros kelrodį ir padėjus įgyvendinti tyrimus.

Posėdžio pirmininkas

Darius Žeruolis

Posėdžio sekretorė

Jurgita Lukaševičienė